

Ú T M U T A T Ó

ÓVODAPEDAGÓGUS SZAK

SZAKMAI GYAKORLATÁHOZ

4. félév

tanegységek:

1. Óvodai tevékenységek önálló irányítása 2. (egyéni szakmai gyakorlat)
2. Óvodai tevékenységek és interakciók elemzése 2. (csoportos szakmai gyakorlat)

készült: a TÁMOP-4.1.2.B.2 „Együttműködés az észak-magyarországi pedagógusképzés megújításáért” című projekt K/5 modulja keretében

készült: Eszterházy Károly Főiskola, 2014

frissítés: 2017. január

Kedves Óvodapedagógus Hallgató!

Ebben a dokumentumban megtalálja a tudnivalókat, bemutatjuk a tanegységek leírásait, benne a tantárgyi követelményeket.

Kérjük, figyelmesen olvassa a következő oldalakat, melyek – többek között – az alábbi fontos információkat tartalmazzák a szakmai gyakorlattal kapcsolatban:

- mikor és hogyan kell megjelennie a gyakorlólhelyen,
- kinél kell jelentkeznie megérkezésekor,
- mit kell magával hoznia,
- milyen feladatokat kell elvégeznie,
- hogyan igazoltassa gyakorlatát,
- mi a teendője, ha betegség miatt nem tud részt venni a gyakorlaton.

Kívánunk Önnek hasznos szakmai tapasztalatszerzést! Reméljük, hogy az óvodáról és az óvodapedagógusi tevékenységekről számos ismerettel, élménnyel gazdagodik a félév tantárgyaiban!

Kedves Gyakorlatvezető!

Kérjük, hogy az *Útmutató*ban leírtak alapján szervezze, irányítsa a hallgatók munkáját. Kísérje figyelemmel a hallgatók által vezetett szakmai dokumentációt, a megadott feladatok alapján instrukcióikkal segítse az írásbeli munkát is.

Köszönjük a tartalmas együttműködést!

1. Általános tudnivalók, irányelvek

- A gyakorlatot az *Útmutató*ban rögzített módon kell teljesíteni.
- A szakmai gyakorlati tantárgy vezetője *egyéni gyakorlat esetében a szakvezető és a gyakorlatvezető mentor, csoportos gyakorlat esetén a gyakorlatvezető oktató*. Ők segítik a hallgatók szakmai gyakorlatát, ellenőrzik és értékelik a feladatok, követelmények, elvárások teljesítését, ellenőrzik a jelenlétet és a megjelenés módját. A szakvezetők, mentorok, illetve a gyakorlatvezető oktatók vezetik a szakmai gyakorlatok (jelenlét, részeredmények, záró eredmény) összesítő jegyzékét is.
- Az óvodai gyakorlat megkezdésének feltétele az egészségügyi alkalmasság, melyről szóló orvosi igazolást, minden gyakorlati félév elején a gyakorlatvezető oktatónak kell leadni (ő gyűjti össze és továbbítja az óvodához).
- A jelenlétet a TVSZ szabályozza. A hallgató az egyéni és csoportos gyakorlatról nem hiányozhat. Amennyiben betegség miatt nem tud megjelenni, távolmaradását legkésőbb a hiányzás napján 7.30-ig jeleznie kell a tantárgy vezetőjének. A hiányzásáról szóló orvosi igazolást a következő heti gyakorlati napon be kell mutatnia. *A gyakorlat pótlására egy alkalommal*, a szorgalmi időszakban előre szervezett időpontban van lehetősége, ezt a gyakorlat vezetője szervezi, az érintett hallgatókat értesíti.
- A hallgatótól elvárjuk, hogy a gyakorlaton az alkalomhoz illő ruházatban jelenjen meg. Magatartását, megjelenését illetően köteles betartani a gyakorlati hely házirendjében foglaltakat.
- Általános követelmény a szabad mozgást lehetővé tevő, a munkavégzéshez alkalmas, kényelmes, kulturált öltözk, a feltűzött haj, a megfelelő derékmagasságú nadrág, a köldököt takaró blúz, a szolid és biztonságos ékszerviselet; testékszerek, műkörmök és az erős smink mellőzése, zárt váltócipő viselése. A megjelenésre vonatkozó előírások betartását a tantárgy vezetője ellenőrzi. Ha a hallgató megjelenése nem az előírásoknak megfelelő, a gyakorlati napon nem vehet részt.
- A gyakorlatokon kezdés előtt 15 perccel kell megjelennie, kezdésre már átöltözve a csoportszobában kell lennie.
- A szakmai gyakorlat ideje alatt *szakmai dokumentációt* vezessen a karok által meghatározott tartalmakkal, a kari mellékletekben megadottak szerint.
- A barátkozó szándékú kisgyermeknek figyelmét az érintett hallgató finoman vezesse vissza a csoport tevékenységéhez.
- A hallgatók csoportszobájában történő étkezése pedagógiai és higiénés okok miatt semmilyen formában nem megengedett.
- A levelező tagozatos hallgatók feladatai és kötelezettségei megegyeznek a nappali képzésben résztvevőkével, az előírt összes óraszám is azonos.

2. Az óvodapedagógus szak gyakorlati képzési rendszere (aktuális tanegységek)

ÓVODAPEDAGÓGUS SZAK SZAKMAI GYAKORLATA								
tantárgyak	félévek						kredit	számonkérés
	1.	2.	3.	4.	5.	6.		
Bölcsődei, óvodai tájékozódás (egyéni)	25 ó (1 hét)						0 (krit. köv)	min. ai
Óvodai megfigyelés (csoportos)	15 ó						0 (krit. köv)	min. ai
Megfigyelés, bekapcsolódás az óvodai életbe (egyéni)		50 ó (2 hét)					2	min. ai
Óvodai interakciók elemzése (csoportos)		30 ó					2	min. ai
Óvodai tevékenységek önálló irányítása 1. (egyéni)			50 ó (2 hét)				3	gyj
Óvodai tevékenységek és interakciók elemzése 1. (csoportos)			30 ó				2	gyj
Óvodai tevékenységek önálló irányítása 2. (egyéni)				50 ó (2 hét)			3	gyj
Óvodai tevékenységek és interakciók elemzése 2. (csoportos)				30 ó			3	gyj
Óvodai tevékenységek önálló irányítása 3. (egyéni)					50 ó (2 hét)		3	gyj
Óvodai tevékenységek és interakciók elemzése 3. (csoportos)					30 ó		3	gyj
Külső szakmai gyakorlat						200 ó (8 hét)	9	min. ai
Zárófoglalkozás						5 ó	1	gyj
Óvodapedagógusi önreflexió						15 ó	1	min. ai
Összes kredit	0	4	5	6	6	11	32	

3. A félév tanegység leírásai

A tantárgy neve: Óvodai tevékenységek önálló irányítása 2. (egyéni gyakorlat)		Kódja: NBC_OV130G3	Kreditszáma: 3
A tanóra típusa: gyakorlat és száma: 50 óra/félév			
A számonkérés módja: gyakorlati jegy			
A tantárgy tantervi helye: 4. félév			
Előtanulmányi feltételek: Ének-zenei nevelés módszertana, Vizuális nevelés módszertana,			
Kötelező / választható tantárgy*		Az oktatás nyelve: magyar	
Tantárgyleírás			
A tanegység oktatásának célja: – az <i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i> és a <i>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</i> főtevékenység tervezése, szervezése és irányítása. – az élményt nyújtó közös óvodai ének-zenei tevékenység megvalósítása, – az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása, – az óvodás gyermek (kognitív, szociális, motoros, verbális) képességeinek fejlesztése, – az óvodáskorú gyermek - megvalósuló napirend folyamatában való - viselkedésének az elemzése.			
Elsajátítandó ismeretanyag: – a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakítása, – népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismeretése, – az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenysége, – a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodása, képi gondolkodásuk fejlődése, esztétikai érzékenysége, szép iránti nyitottsága, igényességük alakítása, – a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodásának és annak képi kifejezésének elősegítése, – speciális pedagógiai képességek a gyakorlatban.			
Kialakítandó kompetenciák: a) Ismerik: – az óvodás korú gyermek személyiségének fejlődési sajátosságait, illetve a személyiség fejlődéséhez szükséges feltételeket, – az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok által a zenei élményszerzés lehetőségeit, – rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka; az ábrázolás különböző fajtáit – az élményszerű óvodai életmódszervezés lehetőségeit. b) Rendelkeznek: – gyermekközpontú szemlélettel, játékosképeséggel, – az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak ismeretével, – megfelelő zenei ízléssel és gyermekdalok egyéni repertoárjával, – a gyermeki alkotás, kreatív önkifejezés élményével, – önismerettel; önértékelési képességekkel; az önérvényesítés képességével, – szakmai kommunikációs képességgel. c) Képesek: – elősegíteni az óvodás gyermek zenei anyanyelvének kialakulását, – a gyermeki zenei érdeklődés felkeltésére, zenei ízlés formálására, – nemzetiségi szempontok alapján zenehallgatási anyag megválasztására, – az óvodás gyermek esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítására, – az óvodapedagógusi nevelő tevékenység során fellépő problémák elemzésére, szakszerű leírására.			

Az értékelés módszere:
Az Ének, zene, énekes játék, gyermektánc és a Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka főtevékenység megvalósításának minősége a megadott szakmai szempontok alapján. A tervek, megfigyelések, elemzések szaknyelven való megfogalmazása, valamint a megfigyeléseket rögzítő dokumentáció pontos vezetése a megadott tartalmi és formai követelmények alapján.
Irodalom
Kötelező irodalom: – Óvodai Nevelési Országos Alapprogram – Az óvoda helyi nevelési programja – Az Óvodai nevelés című folyóirat aktuális, vonatkozó írásai Ajánlott irodalom: – Beke Mária: <i>Játék természetes anyagokkal</i>. Magyar Könyvklub, Bp. 2001. – Komáromi Lajosné: <i>Játékos zenebona</i>. Novum Könyvklub, Nyíregyháza, 2012. – <i>Színes ötletek</i> – kézműves sorozat Cser Kiadó, 2000 – 2006.
Fontosabb technikai és egyéb segédeszközök; rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Útmutató szakmai gyakorlatokhoz, óvodapedagógus hallgatók számára; kari mellékletek az útmutatóhoz
A tanegység leírása készült: 2014. augusztus 4.

A tantárgy neve: Óvodai tevékenységek és interakciók elemzése 2. (csoportos gyakorlat)	Kódja: NBC_OV131G3	Kreditszáma: 3
A tanóra típusa: gyakorlat és száma: 30 óra/félév		
A számonkérés módja: gyakorlati jegy		
A tantárgy tantervi helye: 4. félév		
Előtanulmányi feltételek: Ének-zenei nevelés módszertana, Vizuális nevelés módszertana		
Kötelező / választható tantárgy*	Az oktatás nyelve: magyar	
Tantárgyleírás		
A tanegység oktatásának célja: – az egyéni gyakorlatot teljesítő hallgató tevékenységének, valamint a gyermek-óvodapedagógus kapcsolatnak a megfigyelése, – az <i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i> és a <i>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</i> főtevékenység megfigyelése, – az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenység megfigyelése az óvodában, – az óvodai ének-zenei nevelés, zenei képességfejlesztés megfigyelése, – az ábrázoló-kifejező tevékenység megfigyelése az óvodában, – az óvodában alkalmazható képzőművészeti technikák, eljárások megfigyelése, – a gyermeki játéksituációk elemzése, – az óvodás gyermek (kognitív, szociális, motoros, verbális) képességeinek a megfigyelése.		
Elsajátítandó ismeretanyag: – a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitása alakításának elemzése, – népdalok éneklése, hallgatása, gyermekdalok és népi gyermekjátékok, néphagyományok megismertetése, a megismertetés módszertani elemzése, – az éneklés-zenélés a gyermek mindennapi tevékenysége, annak tervezésének módszertani elemzése, – a gyermekek tér-forma- és színeképzeiteinek gazdagodása, képi gondolkodásuk fejlődése, esztétikai érzékenysége, szép iránti nyitottsága, igényességük alakítása, és mindezek módszertani		

- fejlesztésének ismerete, elemzése,
- a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodásának és annak képi kifejezésének elősegítése, módszertani példák elemzésének szempontrendszerének ismerete,
- speciális pedagógiai képességek a gyakorlatban - megfigyelési szempontok ismerete.

Kialakítandó kompetenciák:

d) Ismerik:

- az óvodás korú gyermek személyiségének fejlődési sajátosságait, illetve a személyiség fejlődéséhez szükséges feltételeket,
- az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, a hangszerjáték, az énekes játékok által a zenei élményszerzés lehetőségeit,
- rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, az ábrázolás különböző fajtáit, annak módszertani ismereteit,
- az élményszerű óvodai életmódszervezés lehetőségeit.

e) Rendelkezik:

- gyermekközpontú szemlélettel, játzóképeséggel és annak megfigyelésére vonatkozó szempontrendszerrel, attitűdökkel,
- az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak ismeretével és annak megfigyelésére vonatkozó szempontrendszerrel, attitűdökkel,
- megfelelő zenei ízléssel és gyermekdalok egyéni repertoárjával, és annak megfigyelésére vonatkozó szempontrendszerrel, attitűdökkel,
- a gyermeki alkotás, kreatív önkifejezés élményével, és annak megfigyelésére vonatkozó szempontrendszerrel, attitűdökkel,
- önismerettel; önértékelési képességekkel; az önérvényesítés képességével,
- szakmai kommunikációs képességgel.

f) Képesek:

- az óvodás gyermek zenei anyanyelvének kialakítására, elősegítésére, valamint módszertani megfigyelések alapján elemző képességgel,
- a gyermeki zenei érdeklődés felkeltésére, zenei ízlés formálására, valamint módszertani megfigyelések alapján elemző képességgel,
- nemzetiségi szempontok alapján zenehallgatási anyag megválasztására,
- az óvodás gyermek esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítására, valamint módszertani megfigyelések alapján elemző képességgel,
- az óvodapedagógusi nevelő tevékenység során fellépő problémák elemzésére, szakszerű leírására.

Az értékelés módszere:

Az Óvodai tevékenységek és interakciók elemzésén történő aktív részvétel. Az *Ének, zene, énekes játék, gyermektánc* és a *Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka* főtevékenységeket önállóan irányító, hallgató munkájára fókuszáló reflexiók szakszerű megfogalmazása a megfigyeléseket rögzítő dokumentumba, a megadott tartalmi és formai követelmények alapján.

Irodalom

Kötelező irodalom:

- *Óvodai Nevelési Országos Alapprogram*
- *Az óvoda helyi nevelési programja*
- *Az Óvodai nevelés* című folyóirat aktuális, vonatkozó írásai

Ajánlott irodalom:

- Beke Mária *Játék természetes anyagokkal*. Magyar Könyvklub, Bp. 2001.
- Komáromi Lajosné: *Játékos zenebona*. Novum Könyvklub, Nyíregyháza, 2012.
- *Színes ötletek* – kézműves sorozat Cser Kiadó, 2000 – 2006.

Fontosabb technikai és egyéb segédeszközök; rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Útmutató szakmai gyakorlatokhoz, óvodapedagógus hallgatók számára; kari mellékletek az útmutatóhoz

A tanegység leírása készült: 2014. augusztus 4.

4. A gyakorlatok értékelése

Az értékelés módja mindkét tantárgynál: **gyakorlati jegy.**

A gyakorlati jegy megállapításához a mért teljesítményt kell figyelembe venni.

A mért teljesítmény összetevői:

a) egyéni gyakorlatnál:

- szakmai dokumentáció vezetése (megfigyelés, tevékenységtervek készítése)
- gyakorlati feladatok teljesítése (megvalósítás)
- önreflexió

b) csoportos gyakorlatnál

- szakmai dokumentáció vezetése
- az óvodai tevékenységek és interakciók szóbeli elemzése a megadott szempontok szerint